

Nr 3 2009

Medsols

Tillbaka på ruta ett

Att motståndet mot kärnkraft är stort i Tyskland har sina förklaringar. En av dem är svenska Vattenfall som inte bara har krånglande kärnkraftverk hemma i Sverige. Deras två reaktorer i Krümmel och Brunsbüttel har i stort sett stått stilla de senaste två åren efter allvarliga incidenter. Det har varit försök till mörkläggning och chefer har fått avgå. Kritiken från allmänhet, politiker och massmedia har varit hård.

Ett annat problem som varit anledning till flera stora demonstrationer är allt radioaktivt avfall som lagras i ett femtontal saltgruvor. I en av gruvorna, den utanför Braunschweig i norra Tyskland, lagras kärnavfall i 126 000 tunnor som bland annat innehåller uran, strontium och plutonium.

I två andra gruvor, den i Asse och Gorleben, i norra delen av landet, har saltvatten läckt in under ett antal år. Tunnorna rostar sönder och situationen är katastrofal. Dessutom var gruvan i Gorleben utsedd som platsen för slutförvaret av det utbrända kärnbränslet. På 1980-talet manipulerades en utredning så att den skulle visa att man funnit det bästa stället, men bevisen för att så inte är fallet har nyligen avslöjats. Forskare och kärnkraftsmotståndare har dock länge krävt en oberoende utredning. Tyskland är tillbaka på ruta ett!

Situationen i Sverige är inte helt olik den i Tyskland. Efter valet 1976 kompromissade Centern med de kärnkraftsvänliga borgerliga partierna, och villkorlagen instiftades – ingen kärnkraft om inte avfallsfrågan var löst. Samma år bildades svensk Kärnbränslehantering AB (SKB AB) som ägs gemensamt av den svenska kärnkraftsindustrin. Deras uppgift är att ta fram en säker metod och finna lämpligaste platsen för det använda kärnbränslet.

Från början bestämde SKB sig för att det högaktiva kärnbränslet skulle förvaras i kopparkapslar, och denna så kallade KBS-metod (nu KBS 3) håller man fortfarande fast vid.

Redan på 1980-talet fanns det de som ifrågasatte metoden som byggde på att koppar inte korroderar i syrefri miljö. Hösten 2007 presenterade några forskare från KTH forskningsresultat som visade att koppar korroderar i syrefri miljö om det finns vatten närvarande. Ytterligare studier bekräftar detta, men SKB vill inte ha någon diskussion om sin metod.

Det är bråttom! Nu hoppas man på nya lagar som gör det möjligt för byggande av fler kärnkraftverk, och då är det lämpligt att avfallsfrågan är löst. Dessutom är det val nästa år – och vad kan hända då?

SKB valde Forsmark som plats för slutförvaret av det svenska kärnbränslet 3 juni i år. Det är det första steget. Sedan planerar man att i slutet av 2010 komma in med

Foto: Eia Liljegren-Palmær

"Stäng av Vattenfall" är det tyska budskapet

en ansökan om tillstånd att få bygga det. Då ska också metoden beskrivas. Därefter prövar Strålsäkerhetsmyndigheten och miljödomstolen det hela, överlämnar var sitt yttrande till regeringen som ska godkänna eller avslå ansökan.

Kanske är också vi snart tillbaka på ruta ett, men 20 miljarder har "kalaset" hitintills kostat.

Inger Widell

Folkkampanjen mot kärnkraft-kärnvapen

Folkkampanjen är en partipolitiskt obunden ideell förening, som vill att vi alla ska hushålla med naturens resurser och tänka på naturens kretslopp.

Vi vill arbeta för att människorna på jorden ska få en bättre framtid, i ett väl utvecklat samhälle där vi använder energin mer effektivt och producerar el ur förnyelsebara energikällor. I

effektivisering, sol, vind och biobränslen, där hittar vi framtiden.

Folkkampanjen samlar människor i en rörelse, och arbetar för en bred opinion mot kärnkraft och kärnvapen. Vi påverkar beslutsfattare, samlar information, granskar och kritiserar.

Gå med du också!

Nu mer än någonsin behöver vi bli många som kämpar mot atomkraft!

Värva nya medlemmar! Håll dig informerad!

Medlemsavgift 200 kr/år; familjemedlem 50 kr/år; pensionär; arbetslös, studerande 125 kr/år; stödmedlem 300 kr/år: Från 2010 kommer det att bli nya medlemsavgifter.

Plusgirokonto: 300 90 - 5, betalningsmottagare: Folkkampanjen mot Kärnkraft – Kärnvapen, Glöm inte ditt namn, adress och mailadress.

Folkkampanjen mot Kärnkraft – Kärnvapen
Tegelviksgatan 40
116 41 Stockholm
Tel. 46-8-84 14 90
Fax: 46-8-84 51 81
E-mail: info@folkkampanjen.se
Hemsida: www.folkkampanjen.se

"Nyttlistan" och "Nejtilluran-listan"

Har du något du vill diskutera eller något viktigt du läst eller hört och som du vill dela med dig av som rör kärnkraft, kan du anmäla dig till "Nyttlistan": www.folkkampanjen.se/nytt-via-epost.html eller kontakta: info@milkas.se

Bor du i en trakt där provborringar efter uran har blivit aktuellt, eller om du av andra anledningar är intresserad av frågan kan du anmäla dig till "Nejtilluran-listan" genom Jan Lindholm. Sänd ett mail till: janne@leaby.com

Om du vill veta mer

- **En helt ny blogg av Lasse Karlsson – Dagbok mot atomkraft:** dagbokmotatomkraft.blogspot.com
Finns nu också på FMKK:s hemsida under "länkar".
- **Monica Antonsson – Änglagård, Tjernobyl och kärnkraft:** monicaantonssons.blogspot.com
- **En blogg om energieffektivisering.** Hans Nilsson, Four Fact: www.fourfact.se
- **För att få veta mer om svenska kopparkapslar:** Klotet PI 30/9: www.mkg.se
- **En länk om förnybart:** Förnybart.nu – www.fornybart.nu
- **Glöm inte de viktiga hemsidorna:** www.folkkampanjen.se, www.milkas.se och www.mkg.se

Dags för en oberoende forskning!

Folkkampanjen har sedan vår organisation startade krävt en oberoende forskning när det gäller slutförvaret. Att som nu låta kärnkraftsindustrin vara den som utreder är otillbörligt. Frågan om kärnavfallet är en så viktig fråga för allt liv på jorden att den inte får överlåtas till ett partiskt företag, som ju SKB (Svensk Kärnbränslehantering) är. Folkkampanjen kräver att SKB fräntas uppdraget att ensam forska om kärnavfallets förvaring och att kärntekniklagen ändras så att detta kan ske.

Folkkampanjen begär att regeringen skyndsamt vidtar åtgärder så att ovanstående krav kan genomföras.

Göran Bryntse, ordförande
Eia Liljegren-Palmær, vice ordförande

Vad är på gång?

• **17-18/10** Kärnkraftens avfallsproblem, Internationell konferens i Stockholm, Milkas, www.milkas.se

Anmäl dig snarast!

• **28/10** Kärnavfallsrådet håller öppet rådsmöte om platsvalet i Oskarshamn, www.karnavfallsradet.se

• **6-8/11** Nätverket för Kärnvapenedrustning har kärnvapenkonferens i Stockholm. Budkaveln har då manifestation 7/11 fem minuter i tolv på Sergels torg. www.ikff.se

• **14-15/11** Nordisk konferens Radioaktiva krig idag ABF-huset i Stockholm, tel. 08-568 206 06, 073 025 1029

• **7-18/12** FN:s 15:e Klimatmöte i Köpenhamn COP15, <http://en.cop15.dk/>

Ett stort och varmt tack till alla er som skickat oss penninggåvor och ett likaledes stort och varmt välkommen till alla nya och nygamla medlemmar.

Vad har hänt?

• **30/6 – 1/7** Folkkampanjen deltog i årets Almedalsvecka. Bland annat hölls seminariet: "Så och därför ska kärnkraften bort" på Miljöaktuellt scen.

• **24/7** I samband med EU:s miljöministermöte i Åre hade miljörörelsen demonstrationer i Åre och Östersund.

• **6/8** Till minne av Hiroshimadagen hölls manifestationer runt om i vårt land. (Från Hiroshimadagen på Åland se en film på FmKK:s hemsida.)

• **28-30/8** MKG och Milkas samlar till gemensamt möte i Gimo om avfallshanteringen.

Åland i kärnkraftens skugga

Många känner till Åland som idyllisk turistort eller det lilla skäret i Östersjön som alla de stora passagerarfärjorna måste angöra för att få behålla sina taxfree-butiker. Men Åland är också en ort i den svenska och finska kärnkraftens skugga.

Inom en radie på 100 km runt öarna finns fem reaktorer i drift, en prototyp av världens största reaktor under konstruktion och kanske snart två "slutförvar" av högaktivt kärnbränsleavfall.

Man skulle också kunna lägga till eventuella framtida reaktorbyggen i både Forsmark och Olkiluoto, båda av industrin ansedda som passande platser för dylika projekt eftersom det lokala motståndet är minimalt.

Det man hittills inte räknat med är det lokala motståndet på Åland, som trots sitt sena uppvaknande i frågan fortfarande räknas som nära granne vad gäller både Forsmark i väster och Olkiluoto i öster. Är den lilla klippan i Östersjön tuvan som får det stora avfallslasset att välta?

Åland är ett demilitariserat, självstyrt örike med cirka 27 000 invånare. Ett eget lagting med

30 ledamöter och en egen landskapsregering ger öriktig frihet från den finska riksdagen vad gäller egen lagstiftning och yttranderätt i internationella miljöfrågor.

Tung miljöfråga

Närheten till politikerna är en helt annan på Åland än den många gånger är på större ställen, vilket ger civilsamhället helt andra förutsättningar att påverka. Dessutom handlar inte kärnkraftsdebatten på Åland om möjliga arbetstillfällen och kommunala skatteintäkter utan är i stället den tunga miljöfrågan den borde vara. En miljörisk som dessutom kan hota turistnäringen.

Vad gäller SKB:s föreslagna slutförvarsmetod talas det på Åland om ökade transporter av extremt radioaktivt material på Östersjön, risker för stora jordbävningar, påfrestningar under istider, korroderande koppar-

Karta: Abhijit/Wikipedia, Foto: Paul J Everett/Creative Commons

Inom en radie på 100 km runt Åland finns fem reaktorer i drift, en prototyp av världens hittills största reaktor under konstruktion och kanske snart två slutförvar av högaktivt kärnbränsleavfall.

kapslar och problem med den föreslagna bentonitleran. Dessutom kommer båda avfallsagren att ligga alldeles intill Östersjön i oöverskådlig framtid, och ingen kan garantera att de inte förr eller senare kommer att komma i kontakt med havet.

Genom miljöminister Katrin Sjögren har landskapet nu officiellt börjat höja rösten gentemot SKB:s och Posivas planer på ett "slutförvar" i berget under Forsmark respektive Olkiluoto. Man har uttryckt ett starkt missnöje med en utbyggnad av kärnkraften i Finland, som om det förverkligas ytterligare kommer att öka på det ständigt växande radioaktiva avfallsberget. Och man kommer nu att aktivt delta med en kritisk ställning i miljökonsekvensbedömningarna (MKB) för både

föreslagna slutförvar och nya reaktorer.

Förnuftets strålkastare

Nyligen fick landskapsregeringen en inbjudan från Östhammars kommun att delta i en referensgrupp kring slutförvarsprojektet, ett arbete som miljöministern personligen kommer att delta i.

Något liknande finns inte på den finska sidan, där man tidigare inte ens brytt sig om att skicka MKB-handlingarna om Olkiluoto 3 eller Onkalo, testgrottan för det finska slutförvaret, till Åland trots att öarna är närmsta vattengrannar (en sak som för övrigt tål att granskas närmare av hugna jurister specialiserade på internationella miljökonventioner).

Sannolikheten för att allt detta

skulle ha satts i gång är mycket liten om det inte vore för det målmedvetna och informerande arbete lokala grupper, miljöorganisationer, enskilda lagtingsledamöter och kommuner lagt ner på kärnkraftsfrågan under det senaste året.

På Åland verkar argumenten mot kärnkraft antligen ha nått också beslutsfattarnas hjärtan och hjärnor. Här har den politiska ledningen insett att kärnkraft är ett mycket dyrt, farligt, förorenande, fullkomligt ohållbart och klimatuppvärmande sätt att koka vatten på. Och dessutom köper man inte SKB:s paketslösning vad gäller det extremt långlivade avfallet. På holmen i kärnkraftens skugga riktas nu förnuftets strålkastare mot öster och väster: dags att tänka om!

Anna-Linnea Rundberg

Foto: Ålandstext

My Leffler och artikelförfattaren Anna-Linnea Rundberg vid överräckandet av "Budkaveln" (se sid 15) på Hiroshimadagen på Åland.

Höga kostnader för hantering av avfallet

Kostnaderna för att ta hand om det svenska kärnkraftsavfallet är underskattade.

I dag betalar kärnkraftsbolagen cirka 1 öre/kWh för att kunna ta hand om kärnkraftsavfallet och för att så småningom riva kärnkraftsreaktorerna. Det blev cirka 600 miljoner kronor i fjol. Totalt finns det nu cirka 40 miljarder i kärnavfallsfonden. Det lär inte förslå långt.

I Japan, som jag nyligen besökt för att studera kärnavfallsförvaringen, räknas med att hanteringen av 32 000 ton högaktivt avfall kommer att kosta ca 5 öre/kWh enligt officiella utredningar. Totalt rör

det sig om kostnader på cirka 500 miljarder.

Då räknar man med att förvara avfallet cirka 1 000 meter under marken i stället för som i Sverige 500 meter. Ett skäl är jordbävningens risk. Det finns dock risk för jordbävningar i Sverige också. Så sent som för knappt 10 000 år sen uppstod kraftiga jordbävningar i Sverige med en magnitud på över 8 på Richterskalan.

Vidare räknar japanerna med att övervaka slutförvaringen i minst 300 år. I Sverige nöjer man sig med cirka 50 år. Därefter tror man att det högaktiva avfallet kan glömmas bort. Vidare räknar Japan med att inglasa avfallet,

så kallad vitrifiering. Glas är ett mer korrosionsbeständigt material än koppar och bentonitlera, som föreslås som barriärmaterial i Sverige. I Japan räknar man med att ett så kallat slutförvar tidigast kommer att tas i drift 2030, sannolikt senare. Man vill bland annat avvakta den tekniska utvecklingen. Det borde inte vara bråttom i Sverige heller.

Kärnkraftsindustrins bedömning av de tekniska kostnaderna för avfallsförvaring har ökat med cirka 15 miljarder kronor mellan 2005 och 2006. De totala avfallskostnaderna fördelades då ungefär som i rutan till höger.

I dag torde kostnaderna inte understiga 100 miljarder kronor.

Slutförvaring och lokalisering	30 Mdkr
Inkapsling i koppar mm	12 Mdkr
Mellanlagring i bland annat CLab	12 Mdkr
Rivning av kärnkraftverk o d	17 Mdkr
Administration, forskning	18 Mdkr
Transporter	5 Mdkr
SUMMA	94 Mdkr

De totala kärnavfallskostnaderna. Källa DI 20071002.

Den svenska kärnkraftsindustrins ovannämnda uppskattning av kostnaderna för rivning av kärnkraftsreaktorer är mycket lägre än många bedömningar utomlands, där kostnader på cirka 10 miljarder kronor/reaktor har nämnts, i så fall cirka 100 miljarder kronor för de 10

svenska reaktorerna. Ingen vet säkert, eftersom ingen har rivit ett stort kärnkraftverk än.

Kostnaderna kommer givetvis att stiga om vi producerar ännu mer avfall genom att bygga nya reaktorer eller att driva de nuvarande längre än 40 år.

Göran Bryntse

Alla kärnkraftsmotståndare – nu gäller det!

Lasse Karlsson reder ut vad som har hänt och vad som kommer att hända i riksdag och regering, och att det är viktigt att agera.

På Svensk Energis hemsida kan man läsa att "riksdagen den 16 juni klubbade igenom beslutet att riva upp Kärntekniklagens förbud mot uppförandet av nya kärnkraftverk i Sverige".

Men det är inte sant. Tyvärr är elbolagens lobbyister inte ensamma om att tro att frågan om en framtida kärnkraftsutbyggnad är avgjord. Låt oss därför reda ut hur saken egentligen ligger till.

Den 5 februari 2009 meddelade de fyra regeringspartierna att man kommit överens om att avskaffa Avvecklingslagen och att ta bort förbudet mot att bygga nya kärnkraftverk ur Kärntekniklagen. Detta sedan centerpartiledaren Maud Olofsson, för att använda hennes egna ord, "visat ledarskap och tagit beslut på egen hand".

Den 16 juni 2009 godkände riksdagen regeringens energipolitiska proposition (2008/09:163). I propositionen meddelade regeringen att den hade för avsikt att senare föreslå riksdagen

Gripna av polisen i juni i år vid riksdagens omröstning i kärnkraftsfrågan, från vänster: Roland von Malmborg, Ewa Larsson, Kerstin Slåneteg, Ingegerd Björklund och Lasse Karlsson. T-tröjorna med trycket "Atomkraft – nej tack" räknades som otillåten opinionsyttring.

Foto: Nina Burton

att avskaffa Avvecklingslagen, och att ta bort förbudet mot att bygga nya kärnkraftverk ur Kärntekniklagen.

Regeringen har alltså ännu inte lagt något förslag som gör det tillåtet att bygga nya svenska kärnkraftverk. Det enda förslag i kärnkraftsfrågan som riksdagen hade att ta ställning till den 16 juni fanns i en reservation från oppositionspartierna, där det föreslogs att Avvecklingslagen och Kärntekniklagen skulle behållas.

Denna reservation avslogs av riksdagsmajoriteten. Senast den 30 oktober i år ska "Utredningen om en samordnad reglering på kärnteknik- och strålskyddsområdet" komma med förslag till de lagändringar som krävs för att legalisera byggandet av nya kärnkraftverk. Därefter går utredningen ut på remiss.

På Miljödepartementet uppger man att regeringens proposition är att vänta i mars 2010. Efter utskottsbehandling fattas beslut i riksdagen före som-

maruppehållet 2010. Frågan är naturligtvis hur kärnkraftsmotståndarna i regeringspartierna kommer att rösta när riksdagen ska fatta beslut till våren.

Centerpartisten Solveig Ternström röstade mot regeringens proposition redan i juni.

Eva Selin Lindgren och Sven Bergström, också centerpartister, stödde visserligen regeringens proposition, men har i ett särskilt uttalande gjort klart att den inte innehöll några förslag

till beslut om kärnkraften. Inför fortsättningen förväntar de sig ett vidgat perspektiv, som bland annat tar hänsyn till risken för kärnvapenspridning.

Säkert finns det fler riksdagsledamöter, till exempel i Kristdemokraterna, som inte heller vill vara med om att ge klartecken till nya kärnkraftverk.

För oss kärnkraftsmotståndare finns många möjligheter att delta i beslutsprocessen, både som individer och i organiserad form. Till exempel genom

- Remissyttranden över förslagen till lagändringar från den särskilde utredaren (M 2008:05) (alla medborgare har rätt att yttra sig över offentliga utredningar)

- Uppvaktning av näringsutskottet och dess ledamöter under utskottsbehandlingen.

- Avkräva röstbesked från regeringspartiernas riksdagsledamöter – särskilt intressant i de fall som riksdagsledamöterna kandiderar i riksdagsvalet hösten 2010.

- Skriv direkt till en riksdagsledamot. Gå in på <http://www.riksdagen.se> klicka på ledamöter och partier, eller skicka ett brev. Adress: Sveriges riksdag, 100 12 Stockholm.

Lasse Karlsson

Rapport från en demonstration i sol

Berlin 5 september. Regnmolnen hängde tunga på lördagsmorgonen den 5 september. Demonstration i regn, usch. Vi skulle träffas klockan elva på Washington Platz. Det var inte så mycket folk när vi kom, Det dåliga vädret tänkte jag.

Men så började det hända saker. Det blev musik och sång och fler och fler slöt upp. Så började molnen att skingras, solen bröt fram och våra solmärken lyste i kapp med den.

Det fanns inte bara solmärken. Vi fick se den stora trojanska hästen som åt malm och släppte ut el i bakändan, men under den kom det ut minitunnor med kärnavfall. Stora plakater med Vattenfall adjö och börja äntligen avveckla (se sid 7).

50 000 människor deltog i demonstrationen.

Det fanns clownar, massor av trummisar, ja uppfinningsrikedomen hade ingen ände! Och folk bara vällde fram, från tunnelbanor och bussar, tåg och bilar, till fots och med cyklar. Människor i alla åldrar. Till slut var vi över 50 000.

Mäktigast av allt var de 374 traktorerna som kommit från alla de ställen där man har eller planerar avfallslager. En av traktorerna som hade en kopia av en transportbehållare på blev stoppad av polisen.

– Kan ni inte täcka över den där behållaren, frågade polisen.
– Varför då?

– Folk kan bli uppskrämda, svarade polisen! Tala om humor.

Uppmarschen tog fyra timmar och när vi kom till Brandenburger Tor vände jag mig om och såg en underbar regnbåge som gick tvärs över gatan. Ett gott omen, från regntyngd himmel via strålände sol till en regnbåge. Från estraden hördes Nina Hagen sjunga, det hölls många tal och stämningen var underbar. Det var en helt fantastisk upplevelse att få vara med.

Eia Liljegren-Palmer

Hård kamp om nya reaktorer

I början av år 2010 har Finlands regering för avsikt att fatta beslut om nya reaktorer i Finland. Tre ansökningar ska behandlas.

Fortum har lämnat in en ansökan för ett atomkraftverk i Lovisa cirka 100 km österut från Helsingfors.

TVO vill bygga ytterligare en reaktor i Olkiluoto nästan tvärs över Bottenviken från Forsmark.

Fennovoima, där E.ON har en andel på 34 procent, vill bygga ett atomkraftverk antingen i Strömfors nära Lovisa, i Pyhäjoki på nordvästkusten eller i Simo i norra Finland. Alla

ansökningar gäller reaktorer på 1 000–1 500 MW.

Enligt en gallup som publicerades 7.9.09 motsätter sig 55 procent av finländarna en ytterligare utbyggnad av atomkraften. 38 procent stöder en utbyggnad. 73 procent av kvinnorna förhåller sig negativt till nya reaktorer. Detta struntar dock Finlands politiska ledare blankt i. Finansminister Jyrki Katainen, samlingspartist, kräver att alla de tre projekten ska få grönt ljus. Näringsminister Mauri Pekkarinen, centerpartist, talar för en ny reaktor och kulturminister Stefan Wallin från Svenska folkpartiet förordar två nya reaktorer.

Ulla Klötzer

TVO vill bygga ytterligare en reaktor i Olkiluoto nästan tvärs över Bottenviken från Forsmark.

Foto: Teollisuuden Voima Oy

Foto: Greenpeace Finland

Trojansk häst med minitunnor med kärnavfall.

Ny kunskapskälla om kärnkraften

En ny studie på uppdrag av tyska miljödepartementet tar ett helhetsgrepp på kärnkraftsindustrin i världen. Resultatet är kritiskt.

En oberoende studie i kärnkraftsindustrins ekonomi och framtidsutsikter har nyligen lagts fram: "The World Nuclear Industry Status Report 2009. With Particular Emphasis on Economic Issues."

En omistlig samling fakta och översiktliga analyser. Men eftersom den inte är fördelaktig för sitt studieobjekt har vi ännu inte sett spår av den i svenska medier. Där vårdas främst den officiella myten om kärnkraftens ljusnande framtid.

Kärnkraftens andel av elproduktionen har stadigt minskat på senare år. 121 reaktorer har stängts och genomsnittsåldern för dem var bara 22 år. Varken

materiella resurser, teknisk expertis eller kapital räcker till för att åstadkomma något i närheten av den utlovade "renässansen". Inte ens i Frankrike, som har den största poolen av experter på kärnenergi. Där finns bara 300 studenter på kärnteknikprogrammet, medan det redan nu aktuella behovet är minst 1 200.

Stora subventioner

Kärnkraften förutsätter som bekant stora subventioner och skulle vara omöjlig på en fri marknad. Den har fått 55 procent av alla pengar till energiforskning i världen mellan 1974 (när mätningen började) och 2007, vilket är sex gånger mer än samtliga förnybara energikällor tillsammans. Idag får den 73 procent i Frankrike och 67 procent i Japan av alla resurser till energiforskning. Trots detta

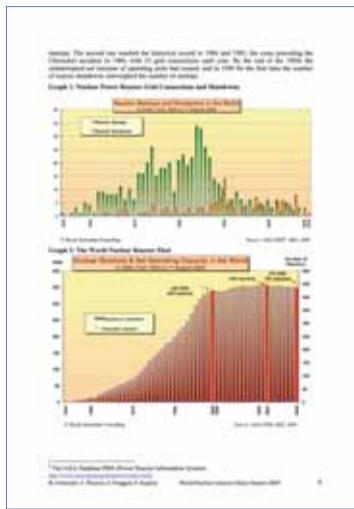

Diagram som bland annat visar att antalet nystartade reaktorer minskat kraftigt.

blir den allt dyrare. John Rowe, CEO vid Exelon Corporation, ansåg i april 2009 att en ny 1 500 MW reaktor skulle kosta

cirka 40 miljarder. För att få till lönsamma framtidsutsikter försöker man nu allmänt inom kärnkraftsindustrin förespegla driftstider på uppåt 60 år. Men ingen vet med säkerhet hur mycket materialet kommer att tåla och hur mycket reparationer och underhållskostnader det blir.

Kina och Indien

Studien redovisar läget i alla kärnkraftländer. Kina, som står för en tredjedel av alla reaktorer under byggnad, skulle år 2020 kunna täcka endast 3 procent av sitt elbehov med el från kärnkraft, även om dess mest optimistiska målsättning kunde uppfyllas. Indien vägrar som bekant anslutning till icke-spridningsavtalet, och dess civila kärnkraft motsvarar bara 2 procent av elförbrukningen.

I Japan ledde skandaler med

falska kvalitetskontroller till att 17 reaktorer stängdes år 2002, och ytterligare fusk kom fram 2009. I juli 2007 ledde en kraftig jordbävning till att sju av reaktorerna måste stängas i Kashiwasaki, världens största kärnkraftanläggning, och de har sen dess ej kunnat startas.

Studien går på djupet i sin analys av det tragiskt otillräckliga försäkringsskyddet vid olyckor, och ifrågasätter hur något sådant överhuvudtaget ska bli möjligt. För närvarande beräknas följderna av Tjernobyl-olyckan kräva i storleksordningen hundratals miljarder euro, det vill säga flera tusen miljarder svenska kronor.

Eva Moberg

Studien kan hämtas via följande länk: http://www.bmu.de/files/english/pdf/application/pdf/welt_statusbericht_atomindustrie_0908_en.pdf

Nej till uran i Storsjöbygden

Gruvbolaget CPM bjöd in till möte. De planerar inte att starta uranbrytning men kärnkraftspolitiken har visat att förutsättningarna snabbt kan ändras.

För första gången bjöd CPM (Continental Precious Minerals) på information till en utvald grupp i Månsåsens bygdegård 3 september. Gruppen var begränsad till ett 70-tal markägare av de cirka 800 berörda i området. Föreningen "Nej till Uran i Storsjöbygden" beslöt att sprida information om mötet genom flygblad och epost och uppmana "icke bjudna" att ta med egen fika och stol. Politiker i kommunerna runt sjön, Östersund, Krokom, Åre och Berg samt media kontaktades i förväg. De oinbjudna blev lika många ungefär, som de bjudna.

Större dagbrott

Presentationen som erbjöds var bekant, jag kände igen det mesta från Svenskt Näringslivs lunchmöte den 29 april i Östersund. En remarkabel skillnad var storleken på dagbrottet, det har vuxit från 2 km till 15 km i längd, från 0,5 km till 5 km i bredd.

Broschyren som presenterades

Föreningen "Nej till Uran i Storsjöbygden" spred informationen om mötet med gruvbolaget så att fler kunde komma.

i våras, som nu finns inskannad på nätsidan www.nejtilluran.nu fanns med här också, där står att man kan odla på alunskiffer. Här har man förr använt alunskiffer som vägbeläggningmaterial, för det växer så dåligt på det.

"Politiker kan ändra sig"

Det framgick på mötet att CPM har en och annan på sin sida, som ser fram emot gruvdrift, penningförtjänster och nya jobb. Geolog Gustav Åkerblom var noga med att påpeka att politiker kan ändra sig och att

riksdag och regering kan ändra lagar beträffande vetorätt och miljörestriktioner.

Det kan ju bli som med villkorslagen, går det inte att uppfylla kraven, ja då tas kraven bort.

På rak fråga om CPM ämnar börja med gruvbrytning svarade projektledare Michael Bromley-Challenor till slut nej. Men kanske går vi ihop med något annat företag. På fråga om något företag visat intresse hittills svarade han nej.

Text och foto: Diana Fernlund

Varning för sällskapsspel

Jag vill bara passa på att varna Jalla som gillar sällskapsspel att "kärnkraftskramarna" nu uppdaterat ett sällskapsspel som heter "Frågespelet om Sverige – vad du som svensk bör veta".

Jag ville intet ont anande använda det i min undervisning om Sverige, men överraskades av den väldigt kärnkraftsvänliga tonen. Flera frågor handlar direkt om vissa kärnkraftverk, den lag om att inte forska på nya kärnkraftverk som var i kraft fram till att alliansregeringen avskaffade den 2006 hånas som "tankeförbudslag" och så vidare. Spelet är uppenbart gjort för att sprida "kärnkraftsvänlig anda" hos befolkningen. Texterna är

skrivna av en aktiv moderat. Spelet finns i vanliga spel- och leksaksaffärer.

Det här är fula metoder och mina tyska kollegor är väldigt chockade över den svenska utvecklingen. Precis så här agerade regimerna under Nazi- och DDR-eran. Det vill säga viljan att ta kontroll med hjälp av propaganda in i minsta skrymsle.

Var alltså uppmärksamma på fler sådana här tilltag och bojkotta framför allt detta spel och sprid till alla ni känner!

Fortsätt kämpa!

Ann-Sofie Andersson

Hur spelet ser ut ser du här: www.spelifocus.se/product.asp?product=830

Foto: Olle Sjögren

Vad är det här? Har Tre aktiverat sig i kampen mot kärnkraft-kärnvapen? Nej, det är för bra för att vara sant. Det handlar helt enkelt om att sno vårt signalvärde i solmärket för att kränga mobiltelefoni. Det är naturligtvis inte acceptabelt. Sedvanlig process för varumärke och rättsskydd är nu inledd.

NYTT I BUTIKEN

"Detta eviga avfall"

Ny bok av Nils-Axel Mörner. Pris 200 kr

Den klassiska soltröjan i ekologisk och rättvisemärkt bomull. Pris 165 kr.

Finns också v-ringad i svart med lång ärm för 310 kr. Litet solmärke på bröstet.

Frakt tillkommer på alla varor.

Anmäl dig till konferensen "Kärnkraftens avfallsproblem" 17-18/10 info@folkkampanjen.se

Redaktion

Redaktionskommitté för detta nummer har varit Olle Sjögren och Inger Widell. Benita Eklund, Sofia Härén och Thomas Daligk på Miljömagasinet har stått för redigering och layout.

Artiklar, insändare, debatt och tips skickas till info@folkkampanjen.se eller FMKK, Tegelviksgatan 40, 116 41 Stockholm. Telefon 08-84 14 90.

Medsols finns också att ladda ner som pdf på hemsidan: www.folkkampanjen.se

Nästa nummer av Medsols kommer i januari.